

Senil demens - Alzheimers

Senil demens betyr alderdomssløvhet. En av de vanligste årsakene til dette er Alzheimers.

Alzheimers likner en form for demens som hos enkelte opptrer tidligere enn vanlig, såkalt presenil demens.

Hvordan arter senil demens seg?

Senil demens er uttrykk for en ødeleggelse av hjerneceller og symptomene vil derfor avhenge av hvilke celler som er ødelagt.

Som regel omfatter demens både personlighetsforandringer og forstyrrelser i intellektuelle funksjoner som hukommelse, tenkeevne og språk.

Tidlige forandringer vil være glemsomhet. Den demente glemmer hva han holdt på med for et øyeblikk siden, han kan gå fra bordet og ikke huske at han har spist. Han skrur på springen og glemmer å skru den av, han glemmer hvor han har lagt ting og tror derfor at andre har stjålet dem. Glemsomheten fører til forvirring og fremmedfølelse, ofte maktesløshet og depresjon.

Når det gjelder personligheten vil han ofte i begynnelsen bli fort trett, snu døgnet, skifte i følelser, ha unormalt lett for å ta til tårene, veksle mellom gråt og latter, lett bli irritert og ha vansker med å kontrollere sinnet. Protest blir den eneste måte han kan uttrykke viljen sin på. Etterhvert kan han gli inn i en passiv, taus tiltaksløshet.

Kan senil demens behandles?

Demens kan ikke helbredes og prosessen kan ikke stanses. Men tilværelsen kan gjøres lettere ved å gjøre de ytre forhold enkle og tydelige med faste rutiner for måltider, mosjon og søvn.

Tid kan markeres med store klokker med tydelige visere. Dag og dato kan henge på veggen med stor, klar skrift. Veien til WC kan markeres med piler og bokstaver og kanskje en tegning.

Hva kan de pårørende gjøre?

Ofte er det pårørende, kanskje en aldrende ektefelle som har omsorgsansvaret. Da er det viktig å sørge for at omsorgspersonen får avlastning både fysisk og psykisk, og hvile slik at han eller hun ikke sliter seg helt ut.

Man kan også lære mestringsteknikker slik som ikke å spørre om den senile vil bade, da sier han sannsynligvis nei. Men ta ham med på badet og rådspør om hvor varmt badevannet skal være. Det finnes etterhvert mange gode håndbøker med slike praktiske råd.

Noen ganger kan familien få store problemer seg imellom fordi alt det praktiske blir så vanskelig, og da kan det være nyttig med samtaler med fagfolk.

Hva hvis de pårørende ikke synes de orker mer?

Da er det viktig å ta kontakt med helsevesenet.

Forklar situasjonen, og se om det er mulig å få mer hjelp hjemme, avlastningsplass på sykehjem i perioder, eller kanskje fast plass på et sykehjem.

Er senil demens arvelig?

Enkelte typer demenser er arvelige slik som Huntingtons sykdom der barn av den syke har en 50 prosent sjanse for selv å få sykdommen.

Ved andre demenser er det ingen kjent arvelighet. Hvilken risiko man selv måtte ha, må man derfor spørre sin lege om.